

Koiran matkustaminen

Teksti: Helena Pesonen

KUVA HELENA PESONEN

Koiria kuljetetaan autoissa päivittäin lyhyempää ja pidempää matkaa. Koiran kuljetusta autossa säätelee laki eläinten kuljetuksesta (1429/2006). Laissa ei erikseen eritellä koiraa eläimenä monessakaan kohtaa. Suurin osa kuljetuksista on luonteeltaan yksityisiä, oman koiran kuljetusta kotimaassa paikasta toiseen (lomamatka, kilpailut, kokeet, eläinlääkäri tms.) Matkustuksessa on kuitenkin muutamia asioita, jotka kannattaa huolehtia jo koiran hyvinvoinnin ja liikenneturvallisuuden kannalta.

Kaupallinen kuljetus (myyntiä varten tai kuljetus rah-tina) on asia erikseen ja vaatii rekisteröitymisen Traces-järjestelmään. TRACES on lyhenne sanoista Trade Control and Expert System. TRACES on kehitetty varmentamaan muun muassa elävien eläinten, kasvien ja rehun sekä eläin-, luomu-, kasvi- ja puutuotteiden jäljitettävyyttä ja valvontaa. Tracesia käytetään niin EU-maiden välisessä sisämarkkinakaupassa (eläimet ja eläinperäiset tuotteet) kuin tuonnissa EU:n ulkopuolisista maista sekä viennissä EU:n ulkopuolisiin maihin.

Alle kahdeksan viikon ikäistä koiranpentua ei saa kuljettaa ilman emoa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että koiranpennun oikea luovutusikä on yli kahdeksanviikkoisena. Lain mukaan pitkissä kuljetuksissa koirat on juotettava vähintään 8 h välein ja syötettävä 24 h välein sekä laskettava tarpeilleen tarvittaessa.

Matkustus ulkomaille

Ennen matkalle lähtöä on hyvä perehtyä eri maiden maahantulosäädöksiin. Näin välttyään ikäviltä yllätyksiltä. Suomeen tuottaessa koiralla on oltava mikrosiru, voimassa oleva rabiesrokotus ja ekinokokkilääkitys tehtynä 1-5 vrk ennen maahantuloa sekä terveysdokumentti (EU:n sisällä lemmikkipassi).

Lentokuljetuksia koskevat omat säädökset, ne kannattaa varmistaa lentoyhtiöltä ennen matkan varaamista. Koiraa voi kuljettaa ruumassa vain erikseen IATA:n hyväksymissä ns. lentobokseissa. Lentoboksin koot vaihtelevat, kaikkiin lentokoneisiin ei välttämättä mahdu kovin suuria bokseja. Tämä kannattaa selvittää myös hyvissä ajoin lentoyhtiöltä. Koiran voi kuljettaa lentoteitse myös rahtina. Se on kallista, mutta turvallista ja vastaanottajalle helppoa. Koirarahdin lähettäjän tulee olla rekisteröitynyt Traces-järjestelmään.

Laivoissa koirat matkustavat joko hytissä ihmisten kanssa (pitkät matkat) tai autoissa omissa häkeissään (lyhyet matkat). Joillain lauttayhtiöillä on kenneltilat lautoissa. Koirien määrää per matkustaja saatetaan rajoittaa ja lisämaksut ovat todennäköisiä. Nämä asiat kannattaa selvittää kyseisistä lauttayhtiöistä hyvissä ajoin ennen matkaa.

Lemmikin kuljetus henkilöautossa

Eläimen hyvinvoinnista on aina huolehdittava matkan aikana. Koiraa, tai muutakaan eläintä, ei saa kuljettaa henkilöauton umpinaisessa tavaratilassa. Lemmikkiä saa kuljettaa tavaratilassa, josta on avoin yhteys matkustajatilaan. Avoin yhteys on esimerkiksi farmarimallisissa autoissa. Tavaratilassa koiran pitää olla kytkettynä niin, ettei se pääse sieltä karkaamaan matkustajatilaan tai autosta ulos, kun ovia tai ikkunoita avataan. Matkustamossa eläintä ei saa päästää häiritsemään kuljettajaa ajon aikana. Kuljettaja ei ajaessaan saa pitää lemmikkiä sylissään.

Tavallisessa henkilöautossa lemmikki matkaa useimmiten matkustamossa tai auton takatilassa. Jos koira matkustaa auton sisätiloissa, on turvallisin tapa matkustaa se, että koira kytketään laadukkailla turvavyövaljailla kiinni takapenkillle. Autokäyttöön sopivat koiranvaljaat on tarkoitettu kestävänsä myös kolaritilanteissa. Jos koira matkustaa auton takatilassa tai esimerkiksi pakettiauton takaosassa, kuljetetaan koira siellä tukevassa ja auton rakenteisiin kiinnitettyssä metallisessa tai kovamuovisessa kuljetuslaatikossa tai häkissä, joka on tarkoitettu nimenomaan koiran kuljettamiseen. Kuljetuslaatikon tai häkin valinnassa pitää huomioida koiran koko, häkin tulee olla niin suuri, että koira mahtuu seisomaan ja kääntymään. Osa kuljetushäkeistä on testattu kolariturvallisiksi, tämä asia on hyvä varmistaa valmistajalta tai myyjältä ennen häkin ostoa. Koiralla on matkan aikana hyvä olla panta tai valjaat päällä, mutta talutin on irrotettava. Hihna on kuitenkin hyvä jättää koiramatkustajan lähelle, jotta se löytyy tarvittaessa helposti.

Matkapahoinvointi

Matkapahoinvoinnin oireita koiralla ovat oksentaminen, kuolaaminen, voimakas läähättäminen sekä stressaantumisesta kertovat vinkuminen ja haukkuminen. Koiraa ei kannata ruokkia ennen matkaa, täysi vatsalaukku lisää pahoinvointia. Apteekista ja eläinlääkäriältä on saatavana matkapahoinvointia estäviä tabletteja, ne annetaan koiralle hyvissä ajoin ennen matkaa. Monet koirat ovat pentuina matkapahoinvoivia, mutta totuvat kuljettamiseen nopeasti, kun niitä vain kuljetetaan auton kyydissä säännöllisesti. Toisinaan pentu saattaa olla niin pahoinvoiva, että se alkaa inhota autoilua ja pennun saaminen autoon alkaa olla toivoton tehtävä. Omasta kokemuksesta voin kertoa, että huutava, oksenteleva ja ripuloiva pentu ei varsinaisesti lisää matkan viihtyisyyttä. Kun niitä oli kaksi, oli matkanteko varsinainen seikkailu. Helppo ratkaisu olisi olla ottamatta pentua mukaan automatkoille, mutta silloin se ei koskaan tottuisi matkustukseen. Matkan pituus ei vaikuttanut pentujen käytökseen. Ystävänä ystävällisesti ristivät kaksi pentuani ”Yrjöks” ja ”Purjöks”. Nimi on enne, joten asialle oli tehtävä jotain. Toi-

Kuljetushäkit ovat turvallisin ja hallituin tapa kuljettaa koira autossa. Tärkeää on, että häkki on kiinnitetty hyvin paikoilleen. Koirien mukavuutta voi myös lisätä sillä, että niillä ei ole näköyhteyttä toisiinsa. Häkkeihin saa näppärästi kiinnitettyä juomakupin. Häkki on paljon autoilevalle koiralle se tuttu, oma paikka, jossa se pystyy rentoutumaan.

KUVAT JESSICA SVANLIJUNG

Koiraa ei pidä kuljettaa irrallaan autossa. Eläinkaupoista löytyy erilaisia turvavöihin liitettäviä valjaita.

KUVA ANN-MARI LINTUNEN

nen pentu syttyi lampaille nuorena ja onneksi oppi yhdistämään autoilun paimenukseen. Kun vähän aikaa kärsii kyydissä, pääsee paimentamaan! Pahoinvointi jäi itsestään näin pois puolivuotiaana. Toisen pennun kohdalla oppimisreitti oli pidempi. Pentu oli onneksi hyvin ahne, joten yhdistin mukavan asian (ruoka) epämiellyttävään (auto). Ensimmäisenä päivänä iltaruokinta tapahtui pihalla auton vieressä. Seuraavana päivänä farmariauton avoimessa takakontissa, kolmantena päivänä takaluukku liikuteltiin varovasti pennun syödessä. Auto ei ollut käynnissä, pennun rentoutumista seurattiin tarkoin, koska stressaantunut pentu ei syö. Aluksi pentu piti kantaa sisältä talosta auton ja ruokakupin luo. Viidentenä päivänä saavutettiin työvoitto, pentu seurasi ruokakupia auton luo ja yritti hypätä itse kyytiin. Pari päivää pentu söi takakontissa luukku kiinni, sen jälkeen auto laitettiin syönnin ajaksi käyntiin. Pentu ei välittänyt käynnissä olevasta autosta enää mitään. Parina iltana kävin pikku ajelun pennun kanssa ennen iltaruokintaa, iltaruoka syötiin vielä takakontissa ajelun jälkeen. Huomioitavaa on, että ruokinnan jälkeen ei kannata ajella heti autolla, se lisää pahoinvointia. Pentu ehdollistui matkusta-

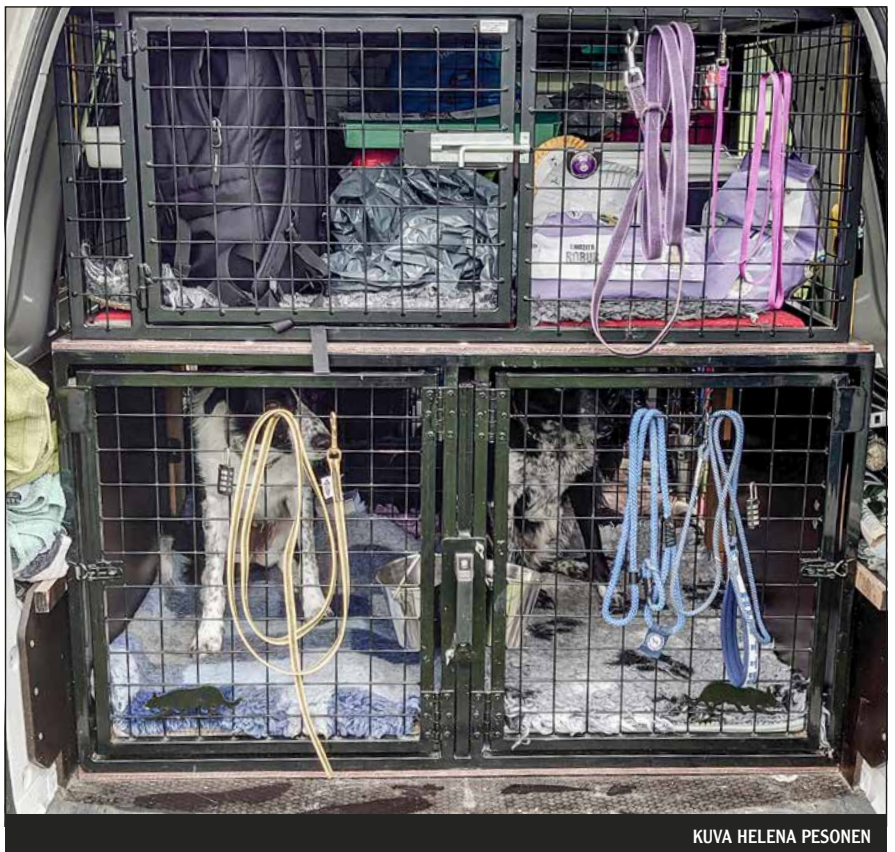
KUVA HELENA PESONEN

misen mukavuuteen niin hyvin, että nyt aikuisena hyppää aina autoon nähdesään avoimen auton oven.

Lämpöhalvaus

Koiran normaali ruumiinlämpö on 38-39 C astetta, joten koirat saavat lämpöhalvauksen herkemmin kuin ihmiset. Koira ei pysty hikoilemalla säätelemään lämpötilaansa kuten ihmiset. Lämpöhalvauksesta puhutaan, kun eläimen ruumiinlämpö kohoaa yli 41 asteen. Lämpöhalvaus on hengenvaarallinen tila. Pennut ja vanhat koirat ovat terveitä aikuisia koiria herkempiä lämpötilan vaihteluun.

Älä koskaan jätä koiraa kuumaan autoon! Auringonpaisteessa auton sisälämpötila kohoaa helposti kymmeniä asteita jo varttittunissa. Lämpöhalvauksen oireita ovat voimakas läähätys, levottomuus, kuolaaminen, hoipertelu ja mahdollisesti oksentelu sekä ripulointi. Limakalvot muuttuvat kirkkaan punaisiksi ja kuiviksi. Pahimmassa tapauksessa koira menettää tajuntansa. Ensiapu lämpöhalvaukseen on koiran valeminen haalealla vedellä - ei koskaan kylmällä, siirto varjoisaan paikkaan ja veden tarjoaminen. Koiraa ei saa pakottaa juomaan. Ensiavun jälkeen koira on syytä viedä eläinlääkäriin. ■

KUVA HELENA PESONEN

